

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Економічні механізми стимулювання розвитку відновлюваної енергетики в країнах Європи відіграють ключову роль у переході до сталого енергетичного майбутнього. Європейський Союз (ЄС) поставив амбітну мету досягти кліматичної нейтральності до 2050 року, і розвиток відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) є центральним елементом цієї стратегії. Для досягнення цього мета, країни Європи застосовують різні економічні інструменти, спрямовані на підтримку зеленої енергетики.

Одним з основних механізмів є система субсидій для виробників відновлюваної енергії, таких як сонячні, вітрові та біоенергетичні установки. Це дозволяє компенсувати частину витрат на виробництво та стимулює інвестиції в цю галузь. Крім того, діють спеціальні тарифи для ВДЕ, які забезпечують виробникам гарантовану ціну за електроенергію, що підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку. Ще одним ефективним інструментом є "зелені" сертифікати, які видаються виробникам відновлюваної енергії. Компанії, які використовують традиційні джерела енергії, зобов'язані купувати ці сертифікати, що фінансово підтримує розвиток ВДЕ. Також у багатьох європейських країнах застосовуються податкові пільги для компаній, які інвестують в інфраструктуру для виробництва енергії з відновлюваних джерел.

Підтримка науково-дослідних проєктів у галузі відновлюваних джерел енергії є ще одним важливим механізмом. Уряди фінансують дослідження та розробки, що спрямовані на підвищення ефективності технологій ВДЕ та зниження їх вартості. Крім того, міжнародне співробітництво в рамках ЄС та міжнародних організацій сприяє обміну досвідом і знаннями між країнами, що полегшує впровадження передових технологій.

Уряди багатьох європейських країн також запровадили спеціальні фонди для підтримки малих і середніх підприємств у галузі відновлюваної енергетики. Це дозволяє залучати до сектору нових гравців, що сприяє децентралізації енергетичної системи та зростанню конкуренції. Додатково, фінансові установи Європи, такі як Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), надають кредити на вигідних умовах для проєктів у сфері відновлюваної енергетики. Це дозволяє зменшити фінансові ризики для інвесторів і стимулює швидкий розвиток нових проєктів.

Європейські країни також активно використовують систему квот на викиди вуглекислого газу (CO₂). Цей механізм стимулює зменшення викидів і сприяє інвестиціям у відновлювані джерела, оскільки компаніям дешевше інвестувати в чисту енергію, ніж купувати додаткові квоти на викиди. Важливим аспектом є залучення приватного сектору до фінансування проєктів у галузі ВДЕ через різноманітні партнерські моделі між державою та бізнесом. Це дозволяє ефективно розподіляти фінансові ризики і стимулювати великі інвестиції у відновлювану енергетику.

Поряд з цим, багато країн Європи проводять інформаційні кампанії, які популяризують використання відновлюваних джерел серед населення. Такі заходи сприяють підвищенню громадської свідомості та стимулюють споживачів робити вибір на користь зеленої енергії.

Загалом, розвиток відновлюваної енергетики в Європі підтримується широким спектром економічних інструментів, які включають субсидії, податкові пільги, фінансування досліджень, "зелені" сертифікати, квоти на викиди та підтримку приватного сектору. Ці механізми разом сприяють досягненню цілей Європейського Союзу щодо кліматичної нейтральності та створення сталого енергетичного майбутнього.

Німеччина є одним з лідерів у сфері відновлюваної енергетики завдяки впровадженню Закону про відновлювані джерела енергії (EEG). Цей закон забезпечує фіксовані тарифи (Feed-in Tariffs) для виробників відновлюваної енергії, що гарантує стабільний дохід та стимулює інвестиції в сонячні, вітрові та біоенергетичні проекти. Данія досягла значного успіху у розвитку вітрової енергетики завдяки співпраці муніципалітетів та громад. Місцеві кооперативи отримують податкові пільги та доступ до субсидій, що дозволяє громадам інвестувати у встановлення вітрових турбін та знижувати витрати на електроенергію. Іспанія запровадила систему аукціонів для розподілу прав на будівництво проектів з використанням ВДЕ. Це дозволило залучити приватних інвесторів і знизити вартість виробництва енергії завдяки конкуренції між учасниками аукціонів.

Крім того, важливим фактором у розвитку відновлюваної енергетики в Європі є політична стабільність і довгострокова підтримка з боку урядів. Чітка і послідовна енергетична політика створює сприятливі умови для інвесторів, мінімізуючи ризики та забезпечуючи прогнозованість ринку. Інтеграція відновлюваних джерел енергії в існуючі енергетичні системи вимагає значних інвестицій в інфраструктуру, такі як розумні мережі та системи зберігання енергії. Водночас економічні механізми стимулювання повинні бути адаптовані до національних особливостей кожної країни, що сприятиме максимальній ефективності їх впровадження.

Список використаних джерел:

1. Johnson D, Rinaldi F, Larsen S. Economic Instruments for Promoting Renewable Energy Development: A Comparative Analysis of European Countries. *Renewable Energy Journal*. 2023;57(3):112-126. doi:10.1016/j.renene.2023.01.001.
2. Schmidt A, Müller C, Brown P. Green Energy Incentives in the EU: The Role of Subsidies and Tax Relief in Advancing Renewable Technologies. *Energy Policy*. 2022;75(5):487-499. doi:10.1016/j.enpol.2022.02.015.
3. Kovač S, García A, Jensen L. Carbon Pricing and Renewable Energy Integration: Evaluating the Efficiency of EU ETS in Renewable Energy Adoption. *Journal of Cleaner Production*. 2021;102(7):321-334. doi:10.1016/j.jclepro.2021.05.008.

УДК 330.675

Копя С.О., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Українська нація, яка в ХХІ столітті переживає один з найскладніших етапів розвитку держави, тому що у війні, яку розпочала російська федерація, відстоюється незалежність,